

**GRADSKA VIJEĆNICA (NACIONALNA I
UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA) U
SARAJEVU**

**METODOLOGIJA I PROCES OBNOVE
(1996-2003)**

*

**CITY HALL (NATIONAL AND
UNIVERSITY LIBRARY) IN SARAJEVO –
METHODOLOGY AND PROCESS OF
RESTORATION (1996-2003)**

Ferhad Mulabegović, dipl.ing.arh.

Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i
prirodnog nasljeđa BiH

UDK 725.1 (497.6 Sarajevo) (091)
727.8.025.1/.4 : 355.012] (497.6 Sarajevo)

Sažetak:

Autor je obradio kratki istorijat objekta Vijećnice, razaranje i njene posljedice, te dosadašnje faze obnove. Također, iznosi svoje prijedloge i buduće namjene rekonstruirane Vijećnice.

Ključne riječi:

Vijećnica, razaranje, obnova, buduća namjena.

Summary:

The author has elaborated a short history of Vijećnica, the devastation of building and subsequent consequences of it, as well as all the phases of restoration that has been done prior to now. The author also submits his proposal for the future purpose of restored Vijećnica.

Keywords:

Vijećnica – City Hall, devastation, restoration, future purpose.

Austrougarski period u Bosni i Hercegovini (1878-1918) ostvario je značajna arhitektonska rješenja. Pseudomaurski stil zauzima drugo mjesto po rasprostranjenosti i značaju izvedenih objekata. Grade se stambeni i javni objekti. Na području javnih objekata izvedeno je mnogo zgrada, a neke od njih su postale simboli svog vremena. Tu mislimo prije svega na Gradsku vijećnicu u

Sarajevu i zgradu Željezničke stanice u Bosanskom Brodu.

Historijat:

Vijećnica je podignuta između 1892. i 1896. godine, kao reprezentativno sjedište Gradske uprave. Ponudu za izradu idejnog projekta dobio je arhitekta Karlo Paržik koji je 1891. godine izradio idejni projekat. Odbijajući primjedbe uručene na njegov projekat od strane ministra B. Kallaya, odustaje od daljnjeg angažmana. Umjesto Paržika, priliku dobija arhitekta Aleksandar Wittek, koji će 1892/93. godine preraditi Paržikov projekat, te dati niz izvedbenih nacrti i započeti izgradnju Vijećnice, u čemu ga prekida bolest i smrt u Grazu, 1894. godine.

U međuvremenu, čitav posao izgradnje i kreacije izvedbenih nacrti preuzima 1892. godine arhitekt Ćiril Iveković i završava čitav posao krajem 1895. Već u jesen 1894. godine, u istočni dio zgrade useljava Okružni sud, u zapadni Gradsko poglavarstvo, a u podrumski prostor smještaju se razna društva. Svečano otvorenje Vijećnice obavio je barun Ivan Apel 20. aprila 1896. godine.

Prema Paržikovom projektu, osnova Vijećnice je skoro istostranični trokut sa suterenom, prizemljem, mezaninom i jednim spratom, dok je drugi sprat izveden prema Wittekovoj izmjeni. Najreprezentativniji dojam ostavlja glavno pročelje sa prilaznim stepeništem i bočno postavljenim česnama, s ulaznim trijemom sa nadsvodnim kupolama iznad kojeg je reprezentativna lođa. Najljepši dio arhitekture, slikane i plastične dekoracije objekta, povezuje centralni šestougaoni hol s prizemnim trijemom, trokrakim stepeništem, galerijom na spratu i potkupolnim dijelovima.

Iz galerije, raščlanjene arkadama i kupolastim svodovima ide se u veliku svečanu dvoranu i dvije manje te, nasuprot njima, u dvoranu za sjednice. U izgradnji objekta korištena je opeka i kamen, strop iznad suterena čini opeka ojačana čeličnim nosačima, a ostale međuspratne konstrukcije izvedene su drvenom građom. Svi nadvoji su premošteni čeličnim nosačima. Korišteno je obilje raznovrsnog kamena, naročito u konstrukciji aule. Krovna konstrukcija je drvena, izuzev čelično rešetkaste iznad centralnog hola.

Stilski uzori za Vijećnicu vode nas do najzapadnijih krajeva islamskog svijeta, do Sjeverne

Afrike (Magreb) i do južnih dijelova Iberijskog poluotoka, do Kaira i Granade - Alhambre. Arhitektura historicizma u Sarajevu i Bosni i Hercegovini dala je osebujni "orijentalni", "Egipatski" ili "maurski" slog, usmjeren ka eklektici orijentalne umjetnosti, u vrijeme nastojanja evropskih arhitekata da stvore nacionalni stil, o čemu svjedoče sakralne, a posebno profane građevine tog doba u Bosni i Hercegovini. Za razliku od većine objekata izvedenih u pseudomaurskom stilu, koji karakterizira dekorativna fasada, sarajevska Vijećnica emanira ovaj stil u dekorativnom, prostornom i konstruktivnom rješenju.

Način obrade fasade vuče korijene preuzete iz mamelučkog perioda u Kairu, a iz epohe Fatamida stiže oblikovanje plastike i slikanje dekoracija. Keramički ukrasi na Vijećnici izrađeni su u tvornici Žolnaj u Pečuhu, Mađarska.

Sve ovo skupa svrstava ovo djelo među spomenike visoke kategorije jednog vrlo važnog razdoblja u historiji Bosne i Hercegovine i grada Sarajeva.

Od 1910. godine u Vijećnici je zasjedao Bosanski sabor, do 1949. godine bila je u funkciji Gradske uprave, a od te godine u njoj je smještena Narodna i univerzitetska biblioteka (osnovana 22. 05. 1945. godine). Biblioteka je posjedovala oko 2.500.000 primjeraka različite građe (knjiga, časopisa, geografskih karata, razglednica, fotografija, raritetnih izdanja, znanstvenih radova, magistarskih i doktorskih disertacija, arhivskih dokumenata i drugo).

Opis izvornog sistema gradnje objekta:

- Izvorni objekat Vijećnice projektovan je i izveden u masivnom konstruktivnom sistemu, uz korištenje tradicionalnih materijala (kamena, opeke i drveta) i željeznih profila koji odražavaju nove tendencije tog vremena, posebno čelična kupola iznad aule, sa staklenim pokrovom i spuštenim stropom u formi tordirane trake beskonačnog toka, izvedena u tehnici vitraža,
- suterenska etaža izvedena je na kamenim temeljima sa vanjskom oblogom parapeta od hreše, stropna konstrukcija iznad suterena izvedena je od opečnih svodova,
- zidovi prizemlja, mezanina, I i II sprata izvedeni su od opeke u debljinama 75, 60 i 45 cm,

- stropne konstrukcije u obodnim traktovima izvedene su kao drvene konstrukcije sa drvenim podovima, a u centralnom ulaznom dijelu sa opečnim kupolama,
- konstrukcija aule izvedena je od kamenih stubova i kamenih nosivih lukova, sa opečnim kupolama, koje se protežu kroz dvije etaže sa monumentalnim kamenim stepeništem (u auli je korišteno 10 vrsta kamena),
- obrazni nosači stepeništa izvedeni su od čeličnih nosača, svi veći rasponi otvora izvedeni su od čeličnih nosača kao i svi prostori iznad velikih sala i stepeništa,
- gipsana dekoracija u svim reprezentativnim prostorijama odražava tradicionalnu dekoraciju Magreba,
- pojedini dijelovi enterijera, zidovi velikih svećanih sala, trijema i aule sa gipsanom dekoracijom oslikani su pomalo akademiziranom slikanom dekoracijom (rađena kao originalni crtež, a velikim dijelom kao šablonska dekoracija neprekidnog toka), obodni friz malih kupola u auli, lukovi noseće konstrukcije aule,
- fasada izvedena u pseudomaurskom stilu sadržavala je bogatu štuko plastiku, elemente od fajansa, te brojne dekorativne elemente od kamena.

Razaranje objekta:

Požar prouzrokovan direktnim pogocima artiljerijskih granata u noći između 25.08. i 26.08.1992. godine prouzrokovao je:

- uništenje svih fondova biblioteke u procentu preko 70%,
- uništene su sve međuspratne drvene krovne konstrukcije,
- čelična kupola iznad centralnog prostora aule je teško oštećena i deformisana,
- zidovi prizemlja oštećeni, a zidovi tavana u potpunosti uništeni,
- aula kao najreprezentativniji dio objekta je teško oštećena, sa potpunim uništenjem gipsane bojene dekorativne plastike,
- sve stolarske pozicije unutrašnje i vanjske (prozori i vrata) koje su bile izvedene od kvalitetne hrastove građe su izgorjele,

- dekorativni elementi enterijerskog uređenja, svi željezni elementi, elementi od gipsa su u potpunosti uništeni,
- fasada je teško oštećena i traži hitnu intervenciju za spašavanje originalnih elemenata, te ukupnu restauraciju uništenih malterisanih fasadnih ploha.

Istražni radovi:

U periodu 1995-1998. godina, izvedeni su brojni istražni radovi na objektu koji su trebali dati odgovore o stanju konstrukcije Nacionalne biblioteke nakon požara i uništenja (dobijeni su rezultati o stanju opečnih zidova i konstrukcija, o stanju čelične konstrukcije, kompletni rezultati istraživanja kamenih struktura aule sa determinacijom kvaliteta izvedenih radova sa prijedlogom tehničkih parametara za obnovu). Svi dobiveni rezultati su korišteni kod izrade projekata obnove I i II faze.

1995. godine, firma Ser.CO.TEC iz Trsta izvršila je "Dijagnozu i prijedlog sanacije Vijećnice" u saradnji sa Institutom za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta u Sarajevu i "Energoinvestom" iz Sarajeva (Investitor: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo).

"Elaborat o pregledu i rezultatima stanja čelične konstrukcije Vijećnice" izradio je Institut za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta u Sarajevu, maj 1997. godine (Investitor: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo).

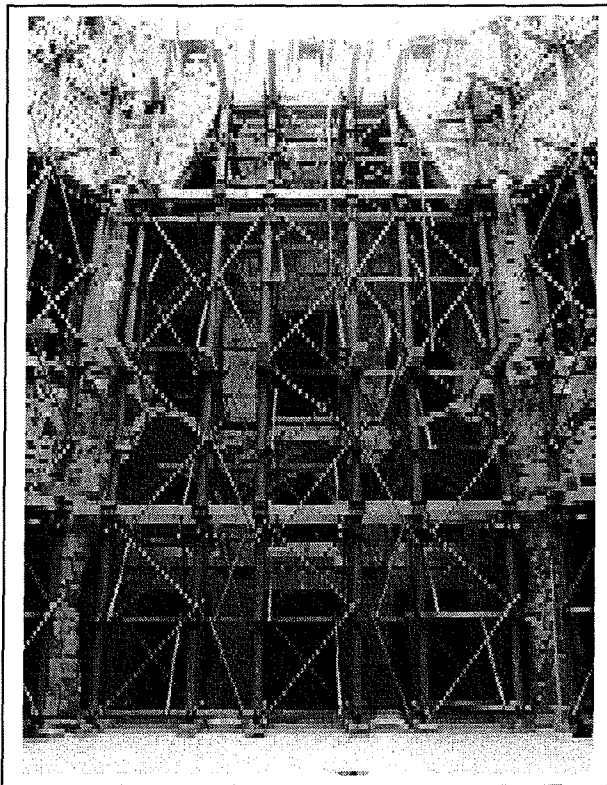
"Izvještaj o realizaciji programa istraživanja u cilju rekonstrukcije objekta Vijećnice" izradio je Zavod za geotehniku i fundiranje Građevinskog fakulteta u Sarajevu, mart 1998. godine (Investitor: EUROPEAN COMMISSION PSU Sarajevo).

I faza obnove

1996. godine, Austrijska Vlada donirala je 1.500.000,00 DEM za početne radove na obnovi Gradske Vijećnice (Nacionalne biblioteke) u Sarajevu. Novac je trebao biti utrošen za najnužnije radove koji su trebali spasiti strukturu koja je opstala. Pored ratnih razaranja, Vijećnica je permanentno i dalje propadala jer su četiri ratne zime doprinijele daljnjem razaranju opečnih zidova tavana, aule, čelične konstrukcije kupole, a posebno zidova prizemlja koji su konstantno crpili vodu iz ogromne količine šuta i raspadnutog materijala koji

se nalazio na konstrukciji prizemlja (prosječno visine 1,00-1,50 m).

Do tada su bila provedena samo prethodna istraživanja stanja konstrukcije, koje je izvela firma Ser.Co.Tec. iz Trsta, a odnose se samo na dio istraživanja na dostupnim konstrukcijama.

Analizirajući izvornu konstrukciju objekta (nosivi opečni zidovi i čelični nosači kao konstrukcija koja je savladavala sve bitne raspone, te čelična konstrukcija kupole i spušenog stropa kao ukupni koncept izgradnje objekta), odlučili smo se koristiti istim konstruktivnim sistemom u procesu obnove, te definisati rješenja zadovoljavajući primarni zadatak spašavanja objekta i to kroz slijedeće faze:

A - stabilizacija konstruktivnog sklopa zidanih konstrukcija,

B - rekonstrukcija krovišta sa izvedbom gromobranske instalacije,

C - sanacija čelične kupole i spušenog stropa sa obnovom staklenog pokrova,

D - prihvatanje teško oštećene konstrukcije aule teškom nosivom skelom.

A - Na nivou stropnih drvenih konstrukcija izvedeni su čelični nosači na razmaku 3.50-3.80 m povezani čeličnim dijagonalama, stvarajući horizontalne šajbe koje su u ovoj fazi trebale stvoriti

uslove za sanaciju tavanskih zidova i rekonstrukciju krovišta.

B - Prema raspoloživoj arhitektonskoj dokumentaciji projektovana su i izvedena sva drvena krovišta sa gromobranskom instalacijom. Najveći dio opečnih konstrukcija tavana je obnovljen kao i dio izvornih dimnjaka.

Obnovljen je izvorni sistem odvodnje oborinskih voda, putem otvorenih krovih kanala koji su prihvaćeni u tri postojeće vertikale.

C - Elaborat o pregledu i rezultatima stanja čelične konstrukcije Vijećnice konstatovao je da je čelik u konstrukciji zadovoljavajućeg kvaliteta, jer su presjeci solidno dimenzionirani. Ukupna konstrukcija je napadnuta procesom hrđanja. Oko 20% konstrukcije bilo je deformisano uslijed požara a određeni dijelovi su izgubili svoju statičku geometriju.

Svi oštećeni dijelovi su zamijenjeni, ostvarene su veze putem zakovica kao u izvornoj konstrukciji, te je ukupna konstrukcija sa spuštanim stropom pjaskarena do Sa 2,5 i antikorozivno zaštićena u četiri sloja u debljini od 120 mikrona.

Armirano staklo kao pokrov je obnovljeno uz korištenje posebnih držača koji su spriječili klizanje, što se prije dešavalo. Jarboli na ugaonim kulama i centralnoj kupoli su projektovani i izvedeni.

D - Sanirana čelična konstrukcija i spuštani strop jednim dijelom se oslanjaju na obodne zidove i konstrukciju aule koja je dio strukture koja je pretrpjela najveća oštećenja.

Projektovana je i izvedena teška čelična nosiva skela sa posebnim masivnim drvenim remenatama čime je konstrukcija aule prihvaćena. Ovom izvedbom spriječilo se oštećenje na izvedenim radovima na kupoli i ujedno stvorili uslovi za obnovu struktura aule.

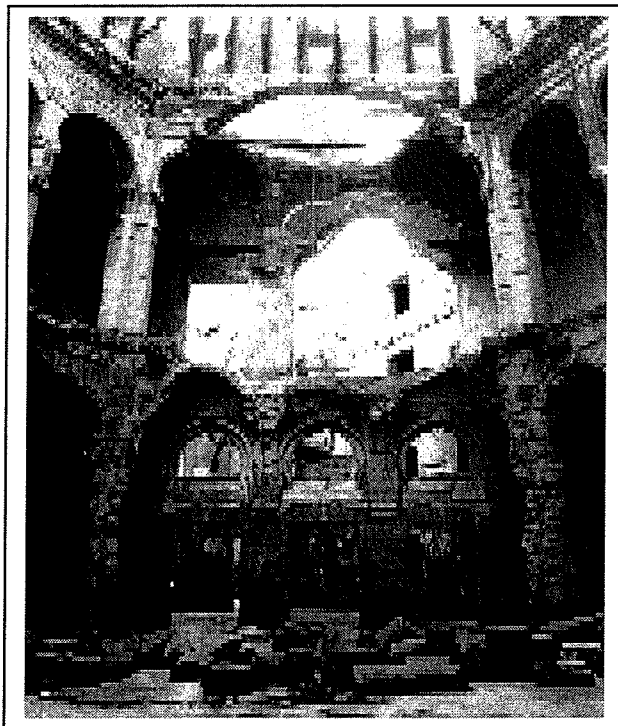
Radovi su projektovani i izvedeni tokom 1996./97. godine. Objekat je privremeno zatvoren. Kako je atmosferska voda isključena, došlo je do postepenog sušenja ukupnog objekta, te su se stvorili uslovi za istražne radove. Izvođač je bio ŽGP Sarajevo.

II faza obnove

Evropska komisija pojavila se kao investitor 1999. godine i obezbijedila sredstva koja su trebala biti korištena za nastavak radova. Konsultant (D.D.

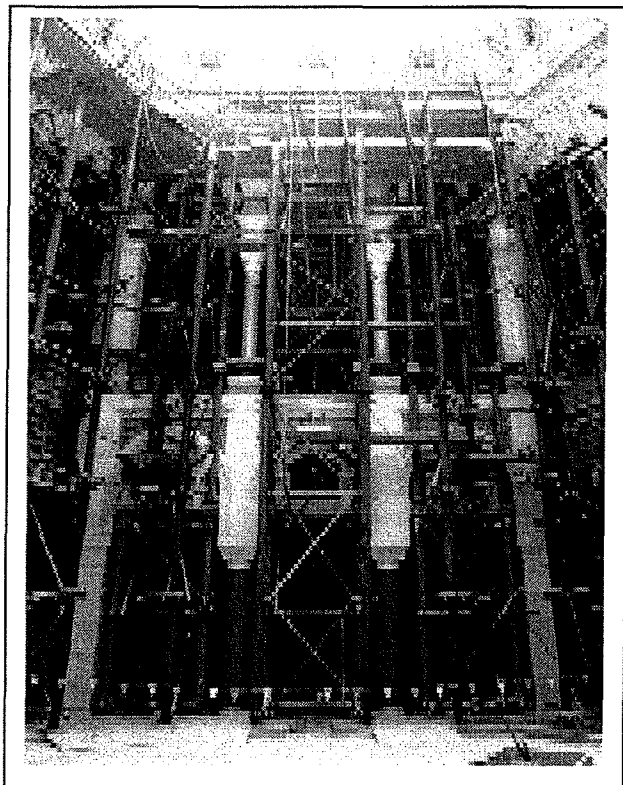
DOM Studije, projektovanje, inženjering, Sarajevo) predložio je da se nastave radovi na obnovi horizontalnih konstrukcija kao i rekonstrukciju aule čija je teško oštećena konstrukcija tražila hitne radove.

Gipsana dekoracija je najvećim dijelom uništena, a fragmenti koji su se očuvali biće demontirani, odnosno, za neke dijelove uzet će se otisci u gipsu u mjerilu 1:1. Slikana dekoracija koja se takođe fragmentarno sačuvala u malim kupolama i na lukovima biće precrtana u mjerilu 1:1 sa naznakom vrste i kvalitete boje.

Aula predstavlja centralni, najznačajniji prostor u objektu izveden u formi pravilnog šestougaonika sa vanjskim zidovima od opeke i galerijom koja je formirana konstrukcijom ugaonih i pojedinačnih stubova. Konstrukcija galerije iznad prizemlja i prvog sprata presvođena je malim opečnim kupolama.

Očuvane opečne konstrukcije malih kupola i lukova u četiri polja (1,2,4 i 6) sa nosivom konstrukcijom iznad njih (dva polja potpuno uništena), predstavljaju jedan od razloga što je projektom predviđeno maksimalno zadržavanje ove strukture, sa zamjenom teško oštećenih dijelova konstrukcije (ugaoni stubovi, pojedinačni stubovi u poljima, lukovi). U dva polja predviđena je potpuna zamjena nosive strukture. Ovaj polazni princip tražio je da se postavi i razradi specifična metodologija obnove i izvođenja.

U auli je korišteno 10 vrsta kamena, različitih tehničkih karakteristika i različitog estetskog i vizuelnog izgleda. Nedovoljni su historijski podaci o nalazištima i lokacijama kamena koji je bio upotrebljen kod gradnje Vijećnice, posebno aule (nesigurni podaci govore o granitnim stubovima koji su dopremljeni iz Austrije, mermernim stepenicama iz Mađarske i dr.).

Ovo je ujedno bio razlog da se poduzmu istraživanja i ispitivanje uzoraka postojećeg kamena koji je ugrađen u auli Vijećnice i da se dobiju podaci koji će poslužiti kod izrade projekta i, ujedno, za odabir kamena za izvođenje. Nakon ispitivanja koje je proveo Institut za geotehniku i fundiranje Građevinskog fakulteta u Sarajevu pripremljeni su Tehnički listovi sa svim karakteristikama kamena aule Vijećnice.

Zbog velikog stepena oštećenja, najveći broj stubova (ugaonih i slobodno stojećih) u prizemlju i spratu bit će zamijenjeni, zajedno sa nosećim lukovima u prizemlju (polja 1,2,4 i 6). Dva polja (3 i 5) obnovit će se u potpunosti sa lučnim i opečnim konstrukcijama.

Poslije više odgađanja, radovi na ovoj fazi počeli su u novembru 2002. godine, a očekuje se da budu završeni krajem 2003. godine. Izvođač radova je ŽGP Sarajevo i Mineral iz Slovenije.

PRIJEDLOZI ZA REKONSTRUKCIJU ZGRADE NACIONALNE BIBLIOTEKE "VIJEĆNICA" U SARAJEVU

U toku procesa obnove Vijećnice (I faza) 1996-97. godine, ispred austrijske Vlade, kao supervizor bila je prisutna austrijska konsultantska firma VIENNA CONSULTING ENGINEERS.

U toku radova, direktor dvorca Schonbrunn dr. Wolfgang Kippes posjetio je nekoliko puta Sarajevo.

Nakon brojnih razgovora o budućoj namjeni Vijećnice, pripremio je u decembru 1997. svoj preliminarri prijedlog za buduću namjenu i korištenje Vijećnice. Uz ovaj rad prilažem prevod originalnog autorovog teksta sa grafičkim prilogom koji će pomoći sveobuhvatnom sagledavanju ove problematike.

Kada se govori o Vijećnici, kao jednom od glavnih spomenika kulture u Bosni i Hercegovini, kompleksna i promjenjiva historija od starih vremena pa sve do danas odražava se u ovom jedinstvenom objektu. Već originalna arhitektura u pseudo-maurskom stilu povezuje orijent sa zapadom. Funkcija Vijećnice, u vremenskom toku od gradske administracije do univerzitetske biblioteke, praćena je historijskim i političkim promjenama u zemlji. U skorašnjoj tragediji rata u Bosni i Hercegovini, Vijećnica se pojavljuje kao izgorena ruševina. Pustiti objekat da umre, te tako upotpuniti njegovu tužnu sudbinu? Ili, ustati i stvoriti novi život u staroj strukturi. Novi život kao ključ i za historiju Vijećnice i za historiju Bosne.

Prvo je već bilo izvršeno od strane austrijske Vlade. Sa fondom od 1,5 miliona DEM struktura je bila stabilizirana instaliranjem horizontalne konstrukcije na svim spratnim nivoima, uključujući punu skelu teško oštećenog atrija – hola, napravljen je novi krov, uključujući autentični bakarni pokrivač, a kompletno je obnovljena centralna staklena kupola. Sada je objekat siguran i zaštićen od daljeg propadanja prouzrokovanog prokišnjavanjem i statičkim opterećenjem oštećenih strukturalnih elemenata.

Drugu fazu obnove finansira EU. U ovoj fazi će se kompletirati struktura postavljanjem svih spratnih konstrukcija i unutrašnjeg stepeništa. Zatim, atrij – hol će biti, u strukturalnom smislu, pojačan da bi se skela mogla pomjerati, te osigurano adekvatno

rješenje za sve vanjske otvore (prozore i vrata), koji su sada provizorno pokrivena daskama.

Za bilo koji dalji razvoj projekta rekonstrukcije, osnovni koncept za buduću upotrebu objekta treba biti definisan. Uzimajući u obzir ranije funkcije i simboličnu vrijednost ovog objekta, zamišljena je trostruka upotreba rekonstruisane Vijećnice.

GRADSKA VIJEĆNICA

Ustvari, po ovoj originalnoj funkcije Vijećnica je i dobila ime. Uprkos teškom prilagođavanju objekta današnjim standardima za administraciju grada veličine Sarajeva, neki reprezentativni elementi su idealni da budu ostvareni ovdje, u ovoj historijskoj strukturi.

- Kancelarije za gradonačelnika: U Vijećnici bi gradonačelnik mogao primati zvanične goste te održavati informativne razgovore i sastanke na visokom nivou.
- Hol za ceremonije i bankete: domet ide od dodjele nagrada do proslava diplomatskog kora i drugih zvaničnih proslava.
- Informativni i turistički centar: mjesto gdje ljudi mogu dobiti informacije o gradu, bilo da su to znamenitosti i kulturni događaji ili registar smještaja.
- Važni projekti u gradu kao i urbanistički razvojni planovi mogu biti prezentirani u ovom objektu.

NACIONALNA BIBLIOTEKA

Sa dobrom količinom knjiga, bilo da su izgorene ili već čuvane u raznim institucijama sarajevskog Univerziteta, buduća funkcija zgrade Nacionalne biblioteke leži u naučnom i kulturno informativnom pristupu i razmjeni. Ojačana modernim tehnologijama, Vijećnica bi mogla biti tačka umjetnosti Bosne i Hercegovine.

- Centralni registar svih fakulteta i institucija: elektronski katalog sveukupne naučne i filozofske literature raspoložive u Sarajevu, sa "user-friendly" i mogućim interdisciplinarnim istraživačkim metodama.
- Baza podataka i internacionalna komunikacija: bazirana na fiksnoj vezi sa glavnom poštom (jakim elektronskim komunikacijskim centrom) koji bi bio razvijen multimedijским aparatima

koji prezentiraju i informišu. Nekoliko terminalnih stanica bi trebale obezbijediti pristup ne samo akademskoj nego i svoj zainteresovanoj javnosti.

- Prezentacija Bosne i Hercegovine širom svijeta: visokotehnološki centar je idealan za prezentaciju Bosne i Hercegovine u elektronskim medijima. Audio-vizuelne predstave također mogu biti prezentirane ovdje, na lokalnom i svjetskom nivou.

MUZEJ

Vijećnica, kao jedan od glavnih spomenika u Bosni i Hercegovini, ne bi smjela ignorisati kulturu i historiju BiH, posebno uključujući tragičnu sudbinu skorašnjeg rata.

- Memorijalna i internacionalna razmjena: stalna izložba koja bi pokazivala korijene kulture i promjene u historiji i Sarajeva i BiH. Skorašnja destrukcija je dio arhitektonskog koncepta u restauraciji Vijećnice. Dodatna internacionalna izložba bi mogla ponuditi poglede iz i izvan Bosne i Hercegovine.
- Predavanja za širu javnost: kao dio življenja i interaktivnih muzejskih simpozijuma bi se mogla organizovati i predavanja. Ova predavanja se ne bi smjela nadmetati sa fakultetima nego biti interdisciplinarna i organizovana za širu zainteresovanu javnost ("Wiener Vorlesungen" u Bečkoj gradskoj vijećnici mogao bi biti primjer).
- Kamerni koncerti i društveni događaji: ovo bi moglo biti povezano sa zvaničnim ceremonijama, ali i sa raznovrsnim kulturnim događajima.

Implementacija ovog trostrukog koncepta je podržana trougaonom osnovom objekta. Očigledno, kombinacija starog i novog zahtijeva posebnu pažnju u konzervaciji i restauraciji objekta. Morala bi biti primijenjena lagana tehnologija objekta, uključujući lagani kocept i testiranje oštećenih elemenata za buduću zaštitu. Zbog šire upotrebe morao bi biti osiguran i lagani pristup za invalide, sa instalacijama za velike liftove, prilagođene toalete i sl.

Realizacija ovog ambicioznog programa je "korak-po-korak" postupak. Mi smo još uvijek na samom početku, ali realizacija ovog programa je

moгуća ako imamo dobro definisane ciljeve koji su međusobno usaglašeni na najkraći i najefikasniji način, i koje će pratiti kako lokalna, tako i međunarodna zajednica.

* *

Literatura:

KRZOVIĆ, Ibrahim. Arhitektura Bosne i Hercegovine 1878-1918.

KURTO, Nedžad. Arhitektura Bosne i Hercegovine : razvoj bosanskog stila

MUTAPČIĆ, Snježana. Sarajevska Vijećnica // STEČAK, lipanj (1996).

ISTORIJSKI ARHIV SARAJEVA

D.D.DOM STUDIJE ,PROJEKTOVANJE I INŽENJERING SARAJEVO

GRADSKA VIJEĆNICA SARAJEVO-I FAZA REKONSTRUKCIJE (SANACIJA

KONSTRUKTIVNOG SKLOPA I REKONSTRUKCIJA KROVIŠTA) 1996.

Ferhad Mulabegović dipl.ing.arh. sa saradnicima

D.D.DOM STUDIJE PROJEKTOVANJE I INŽENJERING SARAJEVO

GRADSKA VIJEĆNICA SARAJEVO- II FAZA REKONSTRUKCIJE

(KONSTRUKTIVNA REKONSTRUKCIJA AULE) 1999.

Ferhad Mulabegović dipl.ing.arh. sa saradnicima

